

15 ΜΑΡ, 2017

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...2...
Αριθμός σελίδων συνημμένων:0...
Σύνολο σελίδων: 2



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023
Email koinovouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 13 - 03 - 2017
Αρ. Πρωτ.: 39

Προς:
✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:
1. Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής,
Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης
2. Βουλευτή: κ. Θ. Θεοχαρόπουλο
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 2606/14-01-2017

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 2606/14-01-2017 Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Θ. Θεοχαρόπουλος, με θέμα: «Σχετικά με τη διαδικασία του αυτόφωρου και την διεκδίκηση επιβολής εξοντωτικών χρηματικών ποινών σε δημοσιογράφους σε υποθέσεις συκοφαντικής δυσφήμισης για τον Τύπο» σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με το άρθρο 14, παρ. 1, του Συντάγματος, κατοχυρώνεται η ελευθερία του Τύπου, η οποία αποτελεί ειδικότερη έκφανση της ελευθερίας της έκφρασης. Επιπροσθέτως, θεσπίζεται θεσμική εγγύηση υπέρ της ελεύθερης και πλουραλιστικής διαμόρφωσης της κοινής γνώμης. Ως εκ τούτου, κάθε προβληματισμός στο συγκεκριμένο πεδίο άπτεται θεμελιωδών δικαιωμάτων αλλά και των συστατικών του δημοκρατικού πολιτεύματος και ενέχει συνεκτίμηση ηθικών και πολιτικών αξιών αλλά και στάθμιση συνταγματικών επιταγών και δικονομικών ρυθμιστικών επιλογών. Κατά μείζονα λόγο τούτο ισχύει όταν η σκέψη εμπλουτίζεται με πτυχές που αφορούν το «ανεύθυνο» και «ακαταδίδωκτο» των βουλευτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 61 και 62 του Συντάγματος.

Η υπό κρίση ερώτηση θέτει προς εξέταση την εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας σε υποθέσεις δια του Τύπου συκοφαντικής δυσφήμισης (πρώτο και γενικό ερώτημα), σε βάρος βουλευτών που λόγω της ιδιότητάς τους απολαμβάνουν ασυλίας, την οποία στερούνται οι εγκαλούμενοι (δεύτερο και ειδικό ερώτημα). Παράλληλα, τίθεται παρεμπιπτόντως το ζήτημα του ύψους των αστικών κυρώσεων που είναι δυνατό να επισύρουν τέτοιου είδους εκφραστικά περιεχόμενα.

Ως προς το παρεμπιπτόν ζήτημα της ερώτησης, περί «διεκδίκησης επιβολής εξοντωτικών χρηματικών ποινών», αρκεί να επισημανθεί ότι με το άρθρο 37 του νόμου 4356/2016 επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις στις διατάξεις περί αστικής ευθύνης του Τύπου με τις οποίες η Κυβέρνηση ορθοτόμησε τον λόγο περί ελευθερίας του Τύπου και τιμής των πολιτών, εξορθολογίζοντας, αφενός, τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των διεκδικούμενων αποζημιώσεων και, αφετέρου, την εκτός και εντός των δικαστηρίων διαδικασία αποκατάστασης των μερών.

Ειδικότερα, με την παρ. 1 του άρθρου 37 του νόμου 4356/2016 καταργήθηκε η ελάχιστη υποχρεωτική χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης και πλέον ο προσδιορισμός της απόκειται στην κρίση του δικαστηρίου, το οποίο, κατ' επιταγήν της αρχής της αναλογικότητας, εκκινεί από μηδενική βάση και λαμβάνει υπόψη του ενδεικτικώς αναφερόμενα στο νόμο στοιχεία. Επίσης, με την παρ. 2 του ιδίου άρθρου, θεσμοθετήθηκε διαδικασία εξωδικαστικής επανόρθωσης

των δια του Τύπου προσβολών, η οποία, λόγω της σύντομης διάρκειάς της, του άμεσου και δημόσιου χαρακτήρα της, επιτυγχάνει την αποτελεσματικότερη προστασία των δικαιωμάτων των θιγόμενων αλλά και την ταχεία αποκατάσταση της κοινωνικής ειρήνης.

Τέλος, δυνάμει της παρ. 3, θεωρούνται πλέον συναφείς και συνεκδικάζονται υποχρεωτικά περισσότερες εκκρεμείς υποθέσεις για περισσότερους χαρακτηρισμούς που προέρχονται από την ίδια πηγή. Με τον τρόπο αυτό, εκμηδενίζεται η πιθανότητα έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων, τα διάδικα μέρη δεν υπόκεινται σε αδικαιολόγητες δαπάνες και καθυστερήσεις και απομειώνεται το φορτίο των δικαστών προς όφελος της επιτάχυνσης της απονομής της δικαιοσύνης.

Συνεπώς, με τις ως άνω νομοθετικές παρεμβάσεις αντιμετωπίζεται στην ουσία του το πρόβλημα που παρεμπιπτόντως περιγράφεται στην ερώτηση.

Ως προς το πρώτο και γενικό ερώτημα που υποβλήθηκε, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 242 παρ. 3 ΚΠΔ) είναι σαφές και ορίζει ότι τα εγκλήματα που τελούνται δια του Τύπου θεωρούνται πάντοτε αυτόφωρα, με την επιφύλαξη, ασφαλώς, ότι τηρείται η προθεσμία της παρ. 2 του ιδίου άρθρου, δηλαδή δεν έχει παρέλθει όλη η επόμενη μέρα από την τέλεση της πράξης.

Τούτο σημαίνει ότι ο κοινός νομοθέτης έχει ήδη αξιολογήσει τις ιδιορρυθμίες της αυτόφωρης διαδικασίας και έχει προκρίνει την εφαρμογή της και στην περίπτωση της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του Τύπου, καθόσον εκτίμησε ότι πληρούνται όλοι οι αποδεικτικής φύσεως λόγοι οι οποίοι τον οδήγησαν να αναγνωρίσει κατ' αρχήν την αναγκαιότητα της ειδικής αυτής διαδικασίας. Είναι προφανείς οι πρακτικές ιδιαιτερότητες της εν λόγω πράξης, οι οποίες δικαιολογούν τη συγκεκριμένη αυτοτελή ρύθμιση.

Ως προς το δεύτερο και ειδικό ερώτημα που υποβλήθηκε, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο των άρθρων 61 και 62 του Συντάγματος είναι εξίσου σαφές. Με το άρθρο 61, παρ. 2, του Συντάγματος εισάγεται εξαίρεση από την απόλυτη προστασία της παρ. 1 περί «ανεύθυνου» του βουλευτή και για τον λόγο αυτό, ο τελευταίος διώκεται μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, κατά το νόμο, ύστερα από άδεια της Βουλής. Εξάλλου, το άρθρο 62 του Συντάγματος, περί «ακαταδίωκτου» του βουλευτή, δεν εμποδίζει την άσκηση αγωγής σε βάρος του ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

Προκύπτει, συνεπώς, ότι και ο συντακτικός νομοθέτης αξιολόγησε τις ιδιαιτερότητες της πράξεως της συκοφαντικής δυσφήμισης και παρέκκλινε από την απόλυτη προστασία του βουλευτή, θέτοντας στην κρίση της Βουλής το ζήτημα έκδοσης άδειας για ποινική δίωξη σε βάρος του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 61, παρ. 2, του Συντάγματος και στον Κανονισμό της Βουλής.

Ωστόσο, η επέκταση της βουλευτικής ασυλίας στο πρόσωπο των αντιδίκων ενός βουλευτή στερείται ερείσματος στο νόμο, κατά το μέτρο που στο πρόσωπό τους δεν συντρέχουν οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος, για τους οποίους η ασυλία αναγνωρίζεται κατ' αρχήν στους βουλευτές. Τόσο το κατ' άρθρο 61, παρ. 1, του Συντάγματος «ανεύθυνο» όσο και το κατ' άρθρο 62 του Συντάγματος «ακαταδίωκτο» του βουλευτή συνιστούν θεσμικές εγγυήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος, επιτρέποντας στο βουλευτή να ασκήσει ελεύθερα τα καθήκοντά του.

Σε καιρούς με αρκετή δόση «φαντασίας στην είδηση», λαμβάνοντας υπόψη το εύρος των αποδεκτών ενός συκοφαντικού δια του Τύπου εκφρασιακού ενεργήματος αλλά και τη δυνατότητα ταχύτατης αναμετάδοσής του, αναγνωρίζεται η δημόσια ανάγκη ισορροπημένης προστασίας του λειτουργήματος των προσώπων αυτών και αποτροπής ανακύκλωσης της «είδησης», για λόγους δημοκρατικής αρχής.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Ακριβές αντίγραφο

Η Αναπλ. Προϊσταμένη Τμήματος

X. Παπαδημητρίου

